

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Anpassad grundskola i Östhammars kommun
2026

Inledning

Östhammar kommuns anpassade grundskola har i nuläget 25 elever med inriktning ämnen och ämnesområden och omfattar årskurs 1-9, träningsskolan och 11:ans fritids. Anpassade skolan åk 1-6 och ämnesområden är belägen på Vretaskolan som är en F-3 skola med tillhörande fritidshem. Åk 7-9 flyttade hösten 2025 till nya lokaler på Vallonskolan, flytten gick bra och eleverna hade ingen oro för flytten. Syv och kurator erbjöd eleverna samtal inför flytten. Totalt går det drygt 179 elever på Vretaskolan. Skolans elevhälsoteam består av skolkurator, skolsköterska, speciallärare, specialpedagoger och yrkes- och studievägledare. Skolan leds av en rektor som delas med Vretaskolan och Vallonskolan i Gimo och dessa 3 skolor blev under hösten 2024 till ett gemensamt skolområde.

Planen beskriver anpassade grundskolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2026 samt en utvärdering av föregående års plan.

Vision

I Östhammar kommuns anpassade skola ska alla elever och vuxna känna sig trygga. Vi skapar tillsammans en miljö där vi kan utvecklas och känna glädje och lust att lära oss nya saker. Vi utgår från ett demokratiskt förhållningssätt och visar respekt för allas lika värde. Vårt mål är att alla elever ska växa upp och bli trygga och utifrån den egna förmågan bli självständiga individer.

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäliga åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan beskrivas utifrån tre olika nivåer; främjande, förebyggande och åtgärdande insatser.

Främjande arbete

Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning som en naturlig del i skolans verksamhet. Arbetet genomförs av alla vuxna på skolan och i alla möten med eleverna. Anpassade grundskolan arbetar aktivt med en inkluderande lärmiljö för att alla elever ska kunna nå målen utifrån sina förutsättningar och behov. Tydlig struktur på skoldagen och gemensamma regler skapar bra förutsättningar för lärande och en lugn och trivsamt miljö. Med fokus på goda relationer mellan alla, både elever och personal, skapar vi trygghet och delaktighet. Utöver det dagliga arbetet genomförs gemensamma aktiviteter som t.ex. olika temaveckor, fadderdagar och traditioner vid högtider. På rasterna finns det alltid personal ute med eleverna. Det finns även planerade rastaktiviteter som leds av en vuxen.

Samplanering mellan skolan och 11:ans fritids skapar en röd tråd genom elevernas skoldag och bidrar till att stärka ett positivt klimat och goda relationer. Att skolan delar lokaler med Vretaskolan ger möjlighet till en nära samverkan och att tillsammans arbeta utifrån olikheter och allas lika värde.

All personal får kontinuerlig vidareutbildning i syfte att fortsätta utveckla ett gemensamt förhållnings- och arbetssätt utifrån skolans värdegrund och främjande av likabehandling. Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling presenteras på klassråd, skolråd, föräldramöten, arbetsplatsträffar och vid introduktion av nyanställd personal.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet består av aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning/undersökning av risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsaker till risker.
3. Fastställande av mål och genomförande av åtgärder för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt främjande av lika rättigheter och möjligheter.
4. Uppföljning och utvärdering av arbetet.

Åtgärdande arbete – Anmäla, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Med åtgärdande arbete menas hur och vem på skolan som ska agera vid misstanke eller påtalande av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. I Östhammars kommun finns en gemensam handlingsplan för det åtgärdande arbetet.

Vid misstanke eller påtalande föreligger en skyldighet att skyndsamt påbörja en utredning. I Östhammars kommun används det digitalt verktyget Draftit KB Process för att rapportera och utreda kränkande behandling i förskolor och skolor.

Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att uppmärksamma och arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödjande och vägledande i arbetet.

Arbetsgång vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

- När personal får information om eller blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper denne direkt för att bryta situationen och värna om de som är berörda.
- Vid misstänkt kränkning mellan elever samtalar personalen med de inblandade för att få reda på allas upplevelser av vad som hänt och vilka åtgärder som behövs. Om en personal misstänks ha kränkt en elev samtalar rektorn med de berörda.
- Personal som ingripit upprättar en kränkingsanmälan och kontaktar berörda vårdnadshavare. Genom anmälan informeras rektor samt huvudman om händelsen. Personalen informerar mentor och annan aktuell personal.
- Huvudman fattar beslut om huruvida ärendet, i och med de initiala åtgärderna, kan anses utrett eller om ärendet ska utredas vidare.
- Om ärendet ska utredas vidare utser rektor ansvarig för utredningen. När personal misstänks för kränkning av en elev är det dock alltid rektor som gör utredningen. Utredning, åtgärder och uppföljning dokumenteras i Draftit KB Process.

Ansvar och delaktighet

Elever

Elevernas delaktighet är av stor betydelse och anpassas efter behov. Eleverna deltar aktivt i det främjande arbetet och är engagerade i de olika aktiviteterna. I det förebyggande arbetet svarar eleverna varje läsår på en trygghetsenkät samt deltar i trygghetsvandringar. Eleverna får ta del av kartläggningen och komma med förslag till det fortsatta arbetet.

I mentorssamtal och utvecklingssamtal samt vid olika hälso- och trivselsamtal med elevhälsan ges eleverna enskild möjlighet att prata om hur de upplever trivseln och tryggheten på skolan och att lämna synpunkter och förslag på åtgärder. Varje klass har regelbundna klassråd i syfte att främja delaktighet och inflytande. I elevrådet deltar sedan representanter från varje klass.

Skolpersonal

Arbetslaget träffas regelbundet för möjlighet till ett gemensamt främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Arbetslaget ansvarar för att planera och genomföra främjande aktiviteter.

I det förebyggande arbetet bistår arbetslaget vid genomförande av kartläggning och är delaktiga i nulägesanalys, mål, genomförande av åtgärder och uppföljning. Skolans personal är tillsammans med eleverna under hela skoldagen och har ansvar att uppmärksamma och agera på risker och misstanke av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Mentor

Mentorn har en viktig roll i att vara en förebild och skapa struktur och trygghet för eleverna. Mentorn har ett nära samarbete med elever och vårdnadshavare för att tidigt uppmärksamma elevers behov av stöd. Vid behov har mentor även kontakt med andra aktörer som hälso- och sjukvård, habilitering och psykiatri.

Mentorn samverkar med övrig skolpersonal i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet.

Elevhälsan

Elevhälsan deltar i det dagliga värdegrundsarbetet och ha ett nära samarbete med övrig personal på skolan. Elevhälsan bidrar med sin kompetens i arbetet med att skapa en god lärmiljö.

Elevhälsan är delaktig i arbetet med att ta fram planen. Elevhälsan ansvarar bl.a. för handledning, sammanställning av kartläggning, analys, mål, åtgärder och uppföljning som görs av eleverna och arbetslagen.

Skolledning

Skolledningen ansvarar för att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers likabehandling och att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att det finns rutiner för arbetet och att det efterföljs av all skolpersonal. Rektor ansvarar för att planen upprätthålls, utvärderas och uppdateras årligen.

Kartläggning och nulägesanalys

Kartläggningen sker genom elevenkäter, trygghetsvandringar, genomgång av statistik gällande kränkningsanmälningar samt synpunkter och förslag som lämnats in.

Vårdnadshavare ges möjlighet att vid föräldramöten och skolråd diskutera frågor som rör trygghet och skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Vid behov erbjuds även enskilda möten. Eleverna får ta del av enkätsvar och diskutera arbetet i klasserna och i elevrådet. Arbetslaget analyserar kartläggningen och reflekterar över de observationer och samtal som sker i olika former med eleverna i det dagliga arbetet. Utifrån analysen väljs prioriterade förbättringsområden ut och mål och aktiviteter för det fortsatta arbetet fastställs.

Skolans nulägesanalys

Skolpersonalen upplever att det är en bra stämning på skolan. Eleverna ges stimulans, vägledning och stöd utifrån behov. Eleverna upplevs trivas och ha det bra tillsammans och enligt svaren på 2025 års elevenkät är trivsel i skolan 100% på AGR. Det är goda relationer mellan eleverna och mellan eleverna och personalen. Det förekommer sällan konflikter eller någon form av kränkningar. Om svårigheter uppstår så hanteras det direkt.

Eleverna har en god närvaro och det finns ett bra samarbete med vårdnadshavare och andra samverkansinstanser. Det finns ett behov av att fortsätta arbeta med trygghet i samband med aktiviteter utanför de egna lokalerna och i mötet med utomstående.

Elevernas åsikter och tankar

Eleverna uppger att de trivs och känner sig trygga i skolan. På 2025 års elevenkät är svaren på trygghet i skolans olika miljöer och till vuxna mycket positivt. De yngre eleverna uppger också trygghet i matsalen. I samband med aktiviteter utanför de egna lokalerna och när de är tillsammans med andra så upplever flera av eleverna oro och otrygghet. I kartläggningen framkommer tydliga svårigheter vid vistelse i idrottshallens omklädningsrum. Otryggheten beror dels på brister i den fysiska miljön och dels på att det kan vara många där samtidigt samt personer som är obekanta för dem. Eleverna på högstadiet har en del av undervisningen på Vallonskolan och äter även lunch där. De beskriver att de kan störas av höga ljud och att de kan känna sig otrygga i mötet med Vallonsskolans elever. Utifrån elevernas svar på Trygghetsenkäten 2024 känner sig 100% av eleverna på AGR helt och delvis trygga i att komma till skolan på morgonen.

Mål och uppföljning

Målen tas fram utifrån kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts. Uppföljning av planens mål sker årligen och utifrån denna upprättas en ny plan. Ansvarig för detta är skolans rektor.

Prioriterade mål 2025

Mål

Större trygghet vid vistelse utanför skolan och på raster.

Åtgärder

Mentorerna har arbetat med att förbereda eleverna väl inför utflykter och förändringar, både i tal och visuellt stöd.

Utfall

Eleverna känner sig tryggare utifrån årets elevenkät där svaren visar att 100% av eleverna känner sig helt trygga och till stor del trygga på skolgård och raster.

Mål

Större antal elever ska känna sig trygga i samband med ombyte till idrott i sporthallens omklädningsrum.

Åtgärder

Skolans ledning har påtalat i flera år att det behövs duschdraperier så att eleverna kan duscha enskilt samt kunna byta om mer enskilt. Under 2025 har duschdraperier tillkommit vid duscharna men ingen förändring i omklädningsrummet. Personalen har löst det på bästa sätt med att de elever som upplever det jobbigt att byta om med andra, får komma lite tidigare/senare för att kunna byta om i en lugnare miljö.

Utfall I årets elevenkät har eleverna svarat att de känner sig helt och hållet och till stor del 100% trygga i samband med idrott och ombyte.

Prioriterade mål 2026

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
9,1 % av eleverna har svarat att det ibland inte är arbetsro på lektionerna.	Att fler elever ska känna att det oftare är arbetsro.	Att all personal fortsätter att arbeta med strukturen och tryggheten inför och på varje lektion. Att fortsätta anpassa lektionen utifrån vad varje elev behöver för att inhämta kunskap.	All personal som arbetar på fritids	Juni och december

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
			All personal	Juni och december
		.	All personal	Juni och december

Kommentar till de prioriterade målen

Enligt svaren på AGR:s elevenkät 2025 är nöjdhetsgraden på på alla frågor till 96% helt grönmarkerade vilket påvisar en mycket hög trygghetsfaktor hos samtliga elever som går på AGR på Vreta och Vallonskolan i Gimo.

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Barn-och utbildningskontoret

Vretaskolans

trivselregler*

snäll kompis

Jag låter alla få vara med och leka.

olika är bra

Alla är bra på olika sätt.

hjälpssam och trevlig

Jag är hjälpsam och trevlig.

rädd om saker

Jag är försiktig med saker inomhus och utomhus.

väntar på min tur

Jag väntar på min tur i klassrummet och i lekar.

pratar lugnt

Jag pratar lugnt när jag är på skolan och fritidshem.

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Rektor och Vretaskolans elever läsåret 2025-2026

*Innebörden är densamma som ordningsregler. Trivselreglerna följer i övrigt skollagen 5 kap. 5 §.